

på en ordentlig og forsvarlig måde? Det synes vi det er.

Men jeg vil sige generelt, at jeg synes i og for sig, at det er fint, vi har denne her diskussion. Selv om den er lidt historisk betinget, så tror jeg, den er vigtig i forhold til både at diskutere retssikkerhed og diskutere, hvordan vi skal håndtere efterretningsvæsenet osv.

Her vil jeg godt sige, at jeg er fuldstændig enig med dem, der siger, at det er nødvendigt med et efterretningsvæsen. Ethvert demokratisk samfund har lov til, har ret til, har pligt til at beskytte sig imod kræfter, der vil undergrave demokratiet. Og det siger også sig selv, at et efterretningsvæsen må fungere med andre spilleregler end de spilleregler, der i øvrigt gør sig gældende i samfundet.

Men det spørgsmål, som er det afgørende, er: Hvis efterretningsvæsenet bliver en stat i staten, hvis efterretningsvæsenet går ud over de spilleregler, der er fastlagt af politikerne, hvis efterretningsvæsenet i sig selv bliver et udemokratisk element, hvad er der så opnået? Kan man forsvare demokratiet ved selv at blive udemokratisk, ved selv at se stort på de demokratiske spilleregler? Det er jo det afgørende spørgsmål her.

Derfor synes vi, det er så vigtigt, at vi får en undersøgelse, ikke for at hænge den og den ud, men for at kunne lære af fortidens fejl, som LO-formanden skrev i sidste uge, med henblik på at kunne lære i forhold til fremtiden.

Jeg har nævnt Norge flere gange i dag, men jeg vil godt nævne det igen. Jeg er ikke et sekund i tvivl om, at det forhold, at man i Norge fik en grundig, tillidsvækkende, uvildig undersøgelse af det norske efterretningsvæsen, har været en forudsætning for, at den norske debat foregår på helt, helt andre præmisser.

Det har været en, kan man sige, demokratisk renselsesproces, som nordmændene har været igennem, og på det grundlag har de været i stand til at gennemføre en langt bedre demokratisk styring af deres efterretningsvæsen med det resultat, at der i dag bredt blandt partierne og bredt i befolkningen er langt, langt større tillid til efterretningsvæsenet.

Jeg sagde indledningsvis, at jeg er tilhænger af et efterretningsvæsen, men jeg er også tilhænger af, at det gør arbejdet ordentligt. Og noget af det, der har været fremme, er jo chokerende eksempler på, hvordan man ikke gør det ordentligt, hvordan man hyrer misliebige

personer til at gå ind i meget besynderlige aktioner.

Det sidste i dag er, at jeg kan se, at Folkebevægelsen mod EF's forretningsudvalg i 1980'erne blev overvåget eller infiltreret af en PET-agent, Poul Vinther Jensen, hedder han. Jeg sad selv i forretningsudvalget på det tidspunkt og har siddet til møder med manden. Og jeg kan garantere for, at når jeg kan læse i aviserne, at den mand var PET-agent, så siger det noget om manden.

Ja, men det siger lige så meget om PET, at de er i stand til at bruge en så, ja, jeg vil næsten ikke bruge udtrykket, en så utiltalende person, en sådan person, som man ikke kan have tillid til. Det fatter jeg simpelt hen ikke. Der må være noget galt.

Derfor har tilliden til efterretningsvæsenet også noget at gøre med, at vi er sikre på, at det foregår ordentligt, men naturligvis også, at man er i stand til at undersøge det, at styre det og at kontrollere det demokratisk.

I Norge fik man både en historisk undersøgelse og det, man kan kalde en undersøgelseskommission med et juridisk sigte, og der blev spurgt, om vi bare ville have en historisk undersøgelse. Nej, vi er tilhængere af, at udgangspunktet for dette lovforslag skal være en retlig undersøgelse, en undersøgelse med et juridisk sigte, herunder også muligheden for, at der kan placeres et ansvar.

Men det, vi så også siger, og det synes jeg er centralt, er, at det afgørende i denne diskussion ikke er at hænge den og den ud, at få placeret aben hos den og den, det er at få afklaret, hvordan systemet virkede. Overholdt systemet de love, de regler, de retningslinjer, som gjorde sig gældende, og i givet fald, hvorfor gjorde systemet ikke det, og hvilke ting svigtede i kontrollen af efterretningsvæsenet, hvis det ikke er tilfældet? Hvordan kan vi så på det grundlag forbedre det fremover?

Det er mere, hvordan systemet fungerede, end det forhold, at man skal hænge enkeltpersoner ud, der er det afgørende for os, og derfor vil jeg sige helt konkret om lovforslaget: Vi skal have sikkerhed for, at kommissionen er ordentligt sammensat, at der er tale om personer, der har evne, vilje, kompetence og muligheder for at foretage en ordentlig undersøgelse. Jeg tror godt, der kan findes en løsning på det i forhold til regeringen. Vi skal have en undersøgelse, hvor der ikke i lovforslaget er en række be-